

«فرهیختگان» از نشست آزادسازی مدرک تحصیلی از منظر رویه قضایی، حقوق عمومی و حقوق اداری گزارش می‌دهد

چند سوال مهم درباره آزادسازی مدرک تحصیلی

فاطمه طاری بخش خبرنگار گروه دانشگاه

پارسال بود که قیمت خرید تعهد توسط سازمان امور دانشجویان افزایش داشت. افزایشی که با مخالفت بسیاری از دانشجویان مواجه شد و شکایات‌های بسیاری را به سمت دیوان عدالت اداری روانه کردند. دیوان عدالت اداری نیز بخشنامه وزارت علوم را مغایر قانون ندانست. در این رای آمده میزان هزینه تعیین شده، با لحاظ شاخص بهای تورم و از باب هزینه واقعی مستدل است و ملاکی جهت مغایرت آن با موازین قانونی نیست. هفته گذشته نشست «آزادسازی مدرک تحصیلی از منظر رویه قضایی، حقوق عمومی و حقوق اداری» توسط انجمن حقوق‌شناسی و خانه اندیشمندان علوم انسانی برگزار شد تا ابعاد مختلف آن را واکاوی کند. در این نشست وحید آگاه عضو هیات علمی دانشگاه علامه طباطبایی، فریدون جعفری عضو هیات علمی دانشگاه بوعلی سینا، محمد روشن عضو هیات علمی دانشگاه شهید بهشتی، حسن محسنی عضو هیات علمی دانشگاه تهران و مهدی حسین دوست نماینده پیشوای آزادسازی مدرک تحصیلی به ارائه نظرات خود درباره این موضوع پرداخته‌اند.

مروری بر قانونی که نیم قرن عمر دارد

وحید آگاه، عضو هیات علمی دانشگاه علامه طباطبایی: قانون تأمین امکانات و وسایل تحصیل اطفال و جوانان ایرانی در سال ۱۳۵۳ تصویب شد و در ماده ۶ برای دانش آموزان و در ماده ۷ برای دانشجویان و هنرجویان تحصیلات عالی در دانشگاه‌ها و مراکز و موسسات آموزش عالی که به صورت رایگان تحصیل می‌کنند، پیش‌بینی کرده که دو برابر مدت در صورت نیاز دولت در رشته متناسب باتحصیل باید در خدمت دستگاه‌های دولتی باشند یا دولت می‌تواند آنها را معرفی کند تا در بخش خصوصی خدمت کنند. همانجانبیز ذکر شد اگر این خدمت را نکنند باید هزینه آن را پرداخت کنند. اما این قانون با پیروزی انقلاب اسلامی در شورای انقلاب اصلاح شد، لایحه قانونی اصلاح مواد ۷ و ۸ آن در ۲۶ مهر ۱۳۵۸ تصویب شد. لایحه اصلاح شده به این صورت بود که آموزش رایگان در دانشگاه‌ها برابر با مدت تحصیل یا باید خدمت کنند و در غیر این صورت باید پول آن را پرداخت کنند.

براساس این لایحه در همان شورای انقلاب و در سال ۱۳۵۹، آیین‌نامه مربوط به احتساب هزینه آموزش عالی که پیش‌بینی شده بود آیین‌نامه اجرایی ماده ۷ در شورا تصویب شد و آنجانبیز مواردی را عنوان کردند از جمله اینکه باید برابر مدت تحصیل خدمت کرده یا در غیر این صورت شهریه را پرداخت کنند. ضمانت اجرایی نیز ریز نمرات و مدرک اصلی است که در دست دانشگاه می‌ماند. آرای هیات عمومی در سنوآت گذشته، از سال ۹۸ تا ۱۴۰۰ در مورد موارد مختلفی تصویب و صادر شده بود. آنچه امروز مدنظر است دستورالعمل جامع ایفای تعهدات است که از سال ۹۶ و توسط وزیر عتف تصویب شد. در سال ۱۴۰۱ نیز سازمان دانشجویان بخشنامه‌ای برای این دستورالعمل صادر کرد که مستند به این دستورالعمل جدول هزینه‌هایی را گذاشته است. اخیرارای هیات عمومی دیوان نیز ۲۸ آذر صادر شده و در تمام جهات شکایت از آن را رد کرد و امروز که ما صحبت می‌کنیم این موضوع باطل نشده است. موضوعی که جامعه دانشجویی را بسیار آزرده خاطر کرد این بود که این مبلغ ناگهان افزایش داشت.

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

۶۷۵ دیوان عالی کشور درخصوص تعهدات ارزی دانشجویان بود که در آن نیز همیشه دانشجویان مواجه با مشکل می‌شدند. کسانی که از بورس‌های دولتی استفاده کرده بودند و به خارج رفتند و از این ارزاها استفاده کرده بودند، بعد از اتمام تحصیلات تعهداتی داشتند که گاهی اوقات ضامن‌هایی نیز برای پرداخت این دیون وجود داشت. اما متأسفانه در دانشگاه، برخی اوقات این اسناد به صورت سلبی‌های تنظیم شده بود. مثلاً برخی اوقات سه برابر یا برخی اوقات چهار برابر بود، حتی ممکن بود خانه افراد را مصادره کنند. مشکل این بود زمانی که فرد ارز را گرفته است ریال مشخصی مابه‌ازا داشته و زمانی که می‌خواهند آن را بازگردانند موظف هستند که ارز را بازگردانند یا معادل ریالی آن را باید پرداخت کنند. آن زمان وحدت رویه این موضوع را تصویب کرد قیمت روز پرداخت باید بازگردانده شود. ما مواجه شدیم که برخی می‌خواستند همان مبلغ ابتدایی را پرداخت کنند. گذشت تا اینکه نرج‌گذاری دولت نسبت به ارز متفاوت شد یعنی گفته شد ارزهای مختلفی باقیمت‌های مختلفی داریم. اینجا مشکل پیش آمد زمانی که از قیمت روز گفته می‌شود، قیمت روز کدام یک از این انواع در نظر گرفته شده است؟ به هر شکل همیشه این دست موضوعات، محل دعوا و مشکل بوده است.

فلاتنهایی می‌توان ایرادی درباره مرجع وضع آن گرفت. نکته اینجاست که شورای انقلاب براساس ماهیتی که داشته است می‌تواند وضع قانون کند، اما شورای انقلاب بعد از اینکه وضع قانون کرده است، برعهده جایی گذاشته و بعد از آن شورای عالی انقلاب فرهنگی آمده و دستگاه را مشخص کرده است. من عرض مبنایی دارم که آیا شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌تواند تقنین کند؟ اگر می‌تواند آیا می‌تواند مرجعی را برای پرداخت تعیین کند؟ در قوانین مختلفی که داریم همیشه گفته می‌شود که اگر قرار است از فردی پولی ستانده شود باید به موجب قانون باشد. آیا این شاینت و قدرت قانونی برای شورای عالی وجود دارد؟ اگر یک متخصص حقوق عمومی، دادخواستی را تنظیم می‌کرد و به دیوان عدالت اداری می‌داد، متخصص حقوق عمومی ابتدا یقه صلاحیت را می‌گرفت.

فکر می‌کنم بحث صلاحیت در اینجا بسیار مهم است که آیا شورای عالی انقلاب فرهنگی صالح به چنین موضوعی است یا نیست؟ شما مستحضر هستید که شورای عالی انقلاب فرهنگی، مرجع تقنینی نیست! اگر بخواهم بسیار تنازل کنیم باید گفت شورای عالی انقلاب فرهنگی مرجع سیاست‌گذار است. البته در مورد جایگاه انقلاب فرهنگی در نظام تقنینی کشور مقاله‌ای (دکتر مهناز بیات) وجود دارد که در پایان آن نیز مشخص نمی‌شود شورای عالی انقلاب فرهنگی از نظر حقوقی چه موجودی است و چه جایگاهی دارد؟ یعنی این موجودی که خلق شده معلوم نیست چه ویژگی و صلاحیت‌هایی دارد؟ اخیراً نیز صلاحیتی را از خودش نشان داد که می‌تواند سازمان مستقلی را زیر نظر دولت ایجاد کند، به نام سازمان ملی سنجش و آموزش کشور که این نکته قابل توجه است. من در مورد صلاحیت به این موضوع ایراد دارم. آیا مرجع تعیین وضع در این موضوع وزیر علوم است یا سازمان امور دانشجویان؟ من تلاش کردم امروز نیز این بخشنامه را ببینم اما نتوانستم؛ باز اگر رئیس سازمان امضا کرده باشد می‌تواند اشکال صلاحیتی دیگری علاوه بر این اشکال اول داشته باشد.

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

دلیلی می‌خواهد مدرک خود را آزاد کند. آیا محدوده زمانی برای آزادسازی مدرک در نظر گرفته شده است؟ تا چه زمانی می‌توان از این تکلیف قانونی استفاده کرد؟ یا در محدوده قانونی خاص شما تعهد خدمت دو برابر را رعایت کرده باشید؟ این حق مکتسبه با این درخواست دچار تقابل حقوقی می‌شود یا خیر؟ رای اخیر دیوان عدالت اداری نیز به این موضوع باز می‌گردد که بالاخره زمانی فردی می‌آید و از حق خودش استفاده نمی‌کند و امروز بخواهد از آن حق استفاده کند، آیا با فضای امروز او را می‌سنجند؟ ما حتی در حقوق کفبری اگر جرمی انجام داده شود بعد از چندسال دیگر مورد پیگیری نیست و مشمول مرور زمان می‌شود. به نظر من اما متناسب با درخواست و تعهد و اقدام و قاعده اقدام را باید در نظر گرفت. اگر فردی به موقع از این فرصت بهره ببرد که دچار این تورم و مشکلات نمی‌شد و دقیقاً مشکل از اینجااست که یک‌دفعه سالی درخواست داده می‌شود که نمی‌توان مشخص کرد مشمول زمان چه قانونی می‌شود؟ باتوجه به آمارها بالای ۸۰ درصد فارغ‌التحصیلان ما بی‌کار هستند. این وضعیت آموزش عالی با جذب دانشجو و هزینه و نتیجه، بسیار ناپس‌امان است. دانشجویی که از روستا آمده و مدرک لیسانس می‌گیرد به دنبال مزایاست. عرض من این است اگر این سختگیری‌ها در حوزه ظرفیت و پذیرش صورت گیرد، طبیعتاً افرادی که می‌خواهند در حوزه آموزش عالی تحصیل کنند باید هزینه‌آن را پرداخت کنند. اگر با این دید نگاه کنیم، دولت را می‌توان از تصدی‌گری رها کرد و به جلب کمک‌های مردمی برسیم. این حوزه نیز بحث بسیار مهمی است. البته من نه به عنوان موافق این حوزه بلکه به عنوان یک موضوع به آن پرداخته‌ام. اما می‌خواهم ببینم که واقعیت و اصل قضیه را نباید نادیده بگیریم و بهتر است تحلیل دقیق‌تری صورت گیرد.

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

۴۲ من امکان تعیین قیمت برای تعهد خدمت رایگان را استنباط نمی‌کنم. سازمان باید فهرستی داشته باشد هزینه را تعیین کند. افرادی که می‌گویند چرا در سنوات گذشته به روز نشده است باید مراقب این مغلطه باشد که می‌گویند باید هزینه‌ها به روز شود. سازمان حق ندارد هزینه را به روز کند، بلکه تنها باید هزینه هر سال را اعلام کند. هیات عمومی دیوان عدالت رایسی که داده است از این جهت اشتباه است. که به این عبارات قانونی و تفکیک معانی واژگان دقت نکرده است. رای از این جهت که سازمان امور دانشجویان را مرجع تعیین قیمت دانسته است. دومین اشکال رای این است که به حقوق مدنی استناد کرده. در حقوق مدنی، ما اجازه می‌دهیم تعهدات، منتقل شوند همان‌طور که می‌توانند ایجاد شوند. تبدیل تعهد به سه شکل ممکن است. تبدیل به اعتبار دائم، تبدیل به اعتبار مدیون و تبدیل به اعتبار موضوع تعهد ممکن است. یعنی با تبدیل تعهد به اعتبار دائم نمی‌توان به قبلی مراجعه کرد. آیا حکم ماده ۷ و ۸ قانون تحصیل رایگان که گفته شما به کشور خدمت کنید اصلاً تبدیل تعهد است؟ مگر تبدیل تعهد یک قرارداد نیست؟ ما مگر تبدیل تعهد قانونی داریم؟

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

فراخوان مناقصه عمومی (ارزیابی کیفی)

محمل و مهلت دریافت اسناد

از کلیه مناقضیان واجد شرایط دعوت به عمل می‌آید ظرف مهلت مقرر در این فراخوان جهت دریافت اسناد و اعلام آمادگی از طریق سامانه ستاد به نشانی www.setadfm.ir مراجعه نمایند. تاریخ های لازم‌فوق این نامه اجرایی بندج ماده ۱۳ قانون برگزاری مناقصات (ارزیابی کیفی) روی مدارک ارسالی مناقصه‌گران به عمل آید.

۱-مهلت اعلام آمادگی، (غیرحضوری) از ساعت ۸:۰۰ تا تاریخ ۱۳۰۱/۱۲/۱۳ لغایت ساعت ۱۹:۰۰

۲-مبلغ خرید اسناد و شماره حساب واریز مبلغ ۶,۴۱۷,۰۰۰ ریال از طریق درگاه موجود در سامانه به نشانی www.setadfm.ir

ضمنامی بایستی حداکثر ظرف مدت ۱۴ روز مدارک ارزیابی کیفی خود را مطابق با اطلاعات درخواست شده در استعلام ارزیابی کیفی از طریق سامانه ستاد باگذاری نماید. بدیهی است کارفرما این حق را برای توقف و معطل می‌دارد به مدارکی که شرایط مندرج در متن آگهی و استعلام ارزیابی کیفی را لحاظ ننموده‌اند ترتیب اثر ندهد.

محل، زمان تحویل و گشایش پیشنهادها

مناقضیان واجد شرایط در مرحله ارزیابی کیفی مکلفند پیشنهادات خود را حداکثر تا ساعت ۵:۰۳ روز سه شنبه مورخ ۱۳۰۱/۱۲/۱۵ از طریق سامانه ستاد باگذاری نمایند. بدیهی است کارفرما این حق را برای توقف و معطل می‌دارد به مدارکی که شرایط مندرج در متن آگهی و استعلام ارزیابی کیفی را لحاظ ننموده‌اند ترتیب اثر ندهد. ۳:۰۸ روز چهارشنبه مورخ ۱۳۰۱/۱۲/۱۶ گشایش و قرارت خواهد شد. حضور نماینده مناقصه‌گران با معرفی نامه و کارت شناسایی معتبر باامعان است.

همچنین مناقصه‌گران می‌بایست ضمن باگذاری الکترونیکی تصویر تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار در سامانه ستاد ساعت ۵:۳۰ روز سه شنبه مورخ ۱۳۰۱/۱۲/۱۵ اصل تضمین مذکور را به صورت فیزیکی به کمیسیون مناقصات شرکت ملی مناطق نفتخیز جنوب در آدرس: اهواز- روی مدارک ارسالی مناقصه‌گران به عمل آید. رویه واریز بلوک دو، ساختن سامان طرح های راه و ساختمان مناقصه‌گران است.

همزمان ارائه معرفی نامه و کارت ملی برای مناقضیان شرکت در مناقصه و نمایندگان شرکت‌ها در همه مراحل لازم و ضروری می‌باشد.

تذکر: حسب مورد ارائه یک نسخه اصلی از اسامنه شرکت‌ها، آگهی تأسیس آخرین تغییرات ثبتی و هرگونه گواهی مبنی بر واجد شرایط بودن شرکت مطابق مفاد آگهی ارزیابی می‌باشد.

اسم حقیقی و قراردادها- مناطق نفتخیز
WWW.NISOC.IRhttp://ets.mpong.ir
شماره تماس:۶۶۳۸۷۵